

OŠ dr. Franja Žgeča Dornava

SPOZNAJ GOVORICO PASJEGA TELESA IN SESTAVI ODGOVOR

Raziskovalno področje: Pedagogika

Inovacijski predlog

Avtorice: Suzana Cvetko, Lea Arnejčič, Arijana Horvat

Mentorica: Zlatka Prelog

Dornava, marec 2016

Zahvala

Za pomoč pri izdelavi inovacijskega predloga se za strokovno usmerjanje, nasvete, pomoč in spodbudo pri delu zahvaljujemo naši mentorici ga. Zlatki Prelog. Prav tako gre zahvala učiteljicama 2. razredov naše OŠ, ga. Slavici Golob in ga. Zlatki Zelnik, ki sta se z veseljem odzvali na našo pobudo in za učence organizirale srečanje s psi terapevti in nam odgovorile na številna vprašanja s področja pedagoškega dela. Zahvaljujemo se tudi OŠ Dornava, g. ravnatelju Iztoku Hrastarju, da smo v času nastajanja predloga lahko uporabljale šolsko opremo in dobile material za izdelavo. Zahvaljujemo se tudi našim staršem, ki so nas na tej poti podpirali in spodbujali.

Kazala

Kazalo vsebine

Zahvala	3
Kazalo	4
Povzetek	6
SUMMARY	6
1. Uvod	7
1.1. Opredelitev problema	7
2. Teoretske osnove	7
2.1. Raziskovalna naloga »Hoja v krivulji«	7
2.2. Psi in majhni otroci	8
2.3. Modri pes – projekt preprečevanja pasjih ugrizov	8
2.3.1. Modro ravnaje – varno sožitje	8
2.4. Didaktične igre v šoli	8
3. METODOLOGIJA DELA	9
3.1. Idejna zasnova	9
3.2. Izdelava didaktičnega gradiva	9
3.2.1. Oblikovanje vprašanj	9
3.2.2. Ustvarjanje slikovnega gradiva	10
3.2.3. Sestavljanje Spoznaj pasjo govorico in sestavi odgovor	15
4. REZULTAT	16
4.1. Tehnološka dokumentacija	17
4.2. Oprema za izdelavo	17
5. DRUŽBENA ODGOVORNOST	17
6. VIRI	18
7. PRILOGA	19

Kazalo slik

Slika 1:	Vprašanja in odgovori	10
Slika 2:	Ustvarjanje slik Vir: Cvetko S., osebni arhiv , 2015	11
Slika 3:	Plastificiranje Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015	11
Slika 4:	Ostanki lesa (a), žaganje (b), brušenje (c); Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015	12
Slika 5:	Vprašanje in odgovor: Kaj potrebujem? Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015	12
Slika 6:	Vprašanje in odgovor: Zakaj zeham? Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015	13

Slika 7:	Kako psi govorijo? Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015	13
Slika 8:	Slika z vprašanjem in slika z odgovorom.....	14
Slika 9:	Slika z vprašanjem in slika z odgovorom.....	14
Slika 11	Deli sestavljanke z magnetnim selotejpom Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2016	15
Slika 12	Deli sestavljanke z ježki Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015	15

Kazalo tabel

Tabela 1:	Tehnološka dokumentacija.....	17

Povzetek

Idejo za inovacijski predlog smo dobile na podlagi rezultatov raziskovalne naloge, ki jo je v preteklem šolskem letu opravila ena izmed avtoric letošnjega predloga. Ugotovila je, da otroci premalo poznajo pasjo govorico in pravilen pristop do psa. Ideja, ki jo predstavljamo v nalogi, temelji na principu učenja skozi igro. Oblikovale smo komplet 10 sestavljanek kot primer didaktične igre/pripomočka. Sestavljanke smo opremile z avtorskimi slikami – ilustracijami. Vsako sestavljanke tvorita dve sliki. Na prvi je zapisano vprašanje, ki otroka spodbudi k razmišljanju in odgovoru. Tega poišče ali preveri tako, da sestavi enako sliko iz dodanih kartončkov. V nalogi predstavljamo tudi druge možnosti uporabe teh sestavljanek in rešitve za izdelavo. V predlogu predstavljene sestavljanke so oblikovane za predšolske otroke v vrtcu in učence nižjih razredov osnovnih šol, da s pomočjo igre osvojijo ali utrdijo znanje o temi, kaj psi marajo in česa ne, kako pristopimo k psu, kaj naredimo, če srečamo neznanega psa, kaj psi potrebujejo ... Ko otrok opazuje, primerja, sestavlja ... razvija motorične spretnosti, razmišljanje in koncentracijo. Vzgojiteljem, učiteljem, vsem, ki se ukvarjajo z ozaveščanjem in vzgojo otrok, je predstavljeni izdelek lahko vir dodatnih dejavnosti.

ključne besede: otrok, pes, vzgoja, učenje, sestavljanke

SUMMARY

We got the idea after reading the results of a research work from last year by one of this year researchers. She found out that kids do not know the language of dogs and the correct approach to the dog. The idea we are presenting in this paper is based on the principle of work through play. We designed a set of 10 puzzles as an example of didactic play. We put illustrations on puzzles. Each puzzle is made from two pictures. The first has a question written on it, that makes the child think and search for an answer. The child finds an answer when he/she finds the other picture. In our work we also present other ways of usage of those puzzles and solutions, how to make them. The presented puzzles are designed for preschool children and lower grade children, so they can learn through play, what dogs like and what not, how to approach the dog, how to react, when we meet a unknown dog, what dogs need ... When children are watching, comparing and connecting they develop motoric abilities, thinking processes and concentration. The puzzles could be an valuable source of extra activities for teachers and other people, who are working with children.

Keywords: children, dog, learning, development, puzzle

1. Uvod

1.1. Opredelitev problema

Veliko otrok ima doma psa, nekateri si jih želijo, nekateri se psom bojijo, nekateri mogoče verjamejo stereotipom, da so psi nevarni, nekateri ne vedo, kako pravilno ravnati s psom ali kako ravnati v določenih situacijah v prisotnosti psa. Zato je zelo pomembno, da se otroke uči, kako ravnati s psi, kakšne so njihove potrebe, kaj jim je všeč, kakšno skrb potrebujejo in kako ravnati, da se izognemo neprijetnim situacijam, ki velikokrat lahko vodijo v zelo neprijetne dogodke, kot je na primer ugriz psa. Otroci ta znanja dobijo od odraslih, učiteljev, vzgojiteljev, ljudi, ki vzgajajo, izobražujejo in ozaveščajo na tem področju in skupaj s svojimi psi izvajajo učne ure v vrtcih in OŠ. Takšne učne ure so praviloma omejene na max. 45-minutni prikaz dela vodnika in psa, otroci lahko sprašujejo in aktivno sodelujejo.

Znanje na tem področju lahko učenci poiščejo tudi v knjigah ali na spletnih straneh s to tematiko, vendar je večina le-teh v angleškem jeziku. Otrokom, ki tujega jezika ne poznajo dovolj dobro ali pa morda še ne znajo brati, je lahko to problem. Tudi po uri oz. obisku psa v razredu je stvar večinoma zaključena in vsako nadaljnje ukvarjanje s to temo je bolj ali manj prepuščeno izvirnosti in kreativnosti učitelja ali vzgojitelja. Že raziskovalna naloga, ki smo jo izvedli v letu 2015, je pokazala, da je poznavanje pravega odnosa in ravnanja s psom pomanjkljivo oz. slabo.

Pri raziskovanju in iskanju gradiva ali didaktičnega pripomočka na temo Otrok–pes, smo ugotovile, da je teh malo oz. da obstajajo različna gradiva, ki so na spletu, a žal v tujem jeziku, večinoma v angleščini.

Menile smo, da lahko ustvarimo sestavljanke – didaktično gradivo, ki bo relativno poceni narejeno dopolnilo za učenje, ponavljanje, utrjevanje, ustvarjanje in igro, uporabno v dejavnostih na področju vzgoje in izobraževanja otrok pri spoznavanju in razvijanju pravilnega odnosa otroka do psa.

2. Teoretske osnove

2.1. Raziskovalna naloga »Hoja v krivulji«

Raziskovalna naloga ugotavlja, ali otroci poznajo osnovni bonton pristopa do psa. Ne dokazuje strokovnega kinološkega znanja pri otrocih, ampak osnovna znanja otrok in njihove vedenje ter reakcije ob srečanju ali ravnanju s psom. Ker so vzgoja, izobraževanje in osveščanje ključnega pomena na tem področju, so v nalogi predstavljene tudi možnosti, kje in kdo se s tem ukvarja oz. deluje na tem področju. V analizi anketnega vprašalnika in zaključku naloge so predstavljene možne rešitve za delo na področju vzgoje otrok v sobivanju s psi (Cvetko, 2016).

2.2. Psi in majhni otroci – Osnovni napotki za varno ravnanje s psi/Živeti v harmoničnem sožitju

Poučna knjižica, prevedena tudi v slovenski jezik, je dostopna na naslovu <http://www.fediaf.org/fediaf-materials-for-education/kindergarten-programme-dogs/download/> in je namenjena izobraževanju otrok. Nastala je v okviru programa »Dogs and young children - Living together in harmony«, ki ga je zasnovala FEDIAF - The European pet food industry, zveza, ki med svojimi številnimi nalogami spodbuja in podpira odgovorno lastništvo hišnih živali, predvsem psov in mačk. Namen knjižice je podati osnovne praktične informacije in napotke, kako naj otroci ravnajo s svojimi pasjimi prijatelji. Program je bil prvič preizkušen na Madžarskem aprila 2008, ko je vsaka osnovna šola v državi dobila knjižico v okviru nacionalnega programa za usposabljanje otrok za varno ravnanje s psi. Poglavja v knjižici so med seboj povezana, a se lahko uporabljajo samostojno. Vse razlage in pojasnila so obogatena s slikami, vprašanji in priporočili za pogovor, kar daje še večjo vrednost izkustvenemu učenju in načinu vzgoje (FEDIAF, 2016).

2.3. Modri pes – projekt preprečevanja pasjih ugrizov

Modri pes – projekt preprečevanja ugrizov predstavlja sistem učenja pravilnega odnosa med otroki in psi za otroke v vrtcu in nižjih razredih OŠ. To je populacija otrok, ki je najbolj ogrožena, saj so skoraj polovica vseh žrtev pasjih ugrizov otroci, mlajši od 12 let. Hude poškodbe utrpijo izključno otroci, mlajši od 10 let, od tega je največ (65 %) ugrizov v obraz (Zahariaš, K., 2014). V tem projektu so strokovnjaki kinologi in veterinarji v sodelovanju z učitelji in vzgojitelji pripravili različne učne materiale, s katerimi so skušali prikazati, zakaj psi grizejo, kako prepoznati prijaznega oziroma neprijaznega psa, kako se izogniti pasjim ugrizom in kako ukrepati, če pes napade. Projekt se je izvajal v šol. l. 2006/2007 (Zavod RS za šolstvo SKRITI ZAKLAD) in predstavlja učni pripomoček, ki obravnava situacije, v katerih se pogosto znajdejo tudi otroci. V projektu so bili izdelani materiali, ki so v pomoč vzgojitelju, učitelju ali staršu, ki vodi in usmerja otrokovo razmišljanje (Zdovc B., Zahariaš K., 2015).

2.3.1. Modro ravnanje – varno sožitje

Pojasnila izvajalcem učne ure v projektu Modri pes na preprost in razumljiv način posredujejo osnovne informacije, ki jih izvajalec učne ure potrebuje za uspešno delo ob prezentaciji: Spoznajmo govorico pasjega telesa, materiala, ki je nastal v okviru Projekta Modri pes. Gradivo razlaga, kako prepoznati različna razpoloženja psa, razloži pravila, ki jih mora upoštevati otrok, in daje osnovne informacije o vedenju psa (Zahariaš, 2016).

2.4. Didaktične igre v šoli

Didaktične igre se uporabljajo pri pouku z namenom spodbujanja otroka k učenju ali utrjevanju že pridobljenega znanja. Z njihovo pomočjo otroci znanje pridobijo, ponovijo in utrdijo. Učenje skozi igro je učencem veliko bolj zanimivo. Učiteljem je na razpolago veliko didaktičnega materiala, vendar je

nabava le tega prevečkrat povezana z omejenimi finančnimi sredstvi ali pa za določeno področje oz. vsebino sploh ne obstaja, zato si velikokrat pomagajo tako, da te pripomočke izdelajo sami. S pomočjo didaktične igre kot učnega pripomočka učenci razvijajo določene spretnosti oz. veščine, kot so sklepanje, opazovanje, vztrajnost, logično mišljenje, primerjanje, govorno izražanje, razvrščanje in opisovanje. Učenje skozi igro je za otroka zelo pomembno in koristno, otroka takšno delo motivira, vpliva na njegovo dobro razpoloženje in spodbuja pozitivna čustva. Didaktične igre predstavljajo način, s katerim lahko uspešno preverimo in ocenimo zastavljene cilje. (Zelenik Z., 2016)

3. METODOLOGIJA DELA

3.1. Idejna zasnova

Idejo za inovacijski predlog smo dobile na podlagi rezultatov raziskovalne naloge, ki jo je v preteklem šol. l. opravila soavtorica letošnjega predloga. Ugotovila je, da otroci premalo poznajo pasjo govorico in pravilen pristop do psa, da je treba v pouk vključevati tudi strokovno vodene ure s psom in da je malo gradiva, ki bi na tem področju otroku nudilo igro, zabavo in učenje in ki bi ga lahko učitelj ali izvajalec ure vključil v delo. Večina tega je v tujem jeziku, predvsem v angleščini. Da obstaja potreba za takim predlogom tudi v praksi, pa smo se prepričale same, ko smo bile prisotne pri uri, kjer so naše drugošolce obiskali terapevtski pari. Po obisku smo se pogovarjale z učiteljicama, ki sta nam povedale, da so in še bodo govorili o tej temi, čeprav so vse naslednje aktivnosti v razredu prepuščene njuni iznajdljivosti in bi bilo še kako zaželjeno, če bi imele že pripravljeno didaktično gradivo, ki bi ga lahko ponudile otrokom, da bi raziskovali, utrdili ali pa se preprosto samo igrali na temo otrok–pes.

Naša naloga je bila, da izdelamo komplet slikovnega gradiva, ki ga uporabimo kot sestavljanke. Za izdelek smo potrebovale: vprašanja in odgovore, ki jih dopolnjujejo slike, s temi naredimo izdelek privlačnejši in bolj zanimiv za otroka, ter materiale in postopek izdelave, ki omogoča več možnih rešitev uporabe izdelka. Izdelek mora biti predvsem preprosto in cenovno ugodno narejen s pomočjo materialov in orodij, ki jih imamo na voljo doma ali pa v vsaki dokaj dobro opremljeni osnovni šoli. Oblikovano gradivo bi lahko uporabili za dopolnitev in popestritev izvajanja dejavnosti na tem področju.

3.2. Izdelava didaktičnega gradiva

3.2.1. Oblikovanje vprašanj

Pri raziskovanju teoretičnih izhodišč, smo hitro ugotovile, da je tema zelo obširna in da se je treba osredotočiti samo na tista vprašanja, ki so ključna za otroka na tem področju. Odgovori, ki smo jih želele podati, pa morajo biti čim bolj jasni, kratki in razumljivi. Vprašanja in odgovori morajo dopuščati dodatne možnosti za pogovor (Slika 1).

Vprašanje	Odgovor – ključne besede
Ali imajo vsi kužki dom?	ne, lahko se izgubijo, lahko živijo na ulici, lahko so v zavetiščih, za njih je potrebno skrbeti
Kaj potrebujejo psi?	odgovornega skrbnika, hrano, ljubezen, skrb za zdravje, potomce, učenje, gibanje, delo, igro
Kako psi govorijo?	z lajanjem, renčanjem, kazanjem zob, obrazom, očmi, jezikom, dlako, nogami, telesom, uhlji
Česa psi ne marajo?	objemanja, božanja po glavi, vlečenja za ušesa, niso igrače, nenadnih glasnih zvokov
Katere igre se lahko igram s psom?	metanje in prinašanje igračke, žogice, učenje raznih spretnosti – trikci, skrivanje in iskanje igrače, oseb, priboljška, trening pasjih športov
Kdaj je potrebno pustiti psa na miru?	kadar je brez skrbnika, ko spi, ima mladiče, kadar je za ograjo, neznanega psa
Kaj ti sporoča pasje vedenje?	sproščen, zaskrbljen, nevaren
Kaj pomeni – bodi drevo?	stop! Nikoli ne teči vstran, ostani miren, skleni roke pred seboj, glej v tla, počakaj da pes odide ali pridejo odrasli
Kaj narediš, če te pes podere na tla?	Stop! Nikoli ne teči vstran, ostani miren, počasi in tiho se prevali na trebuh, stisni pesti in si pokrij glavo, skrči kolena in si predstavljaš, da si želva, ki se je skrila v svoj oklep, počakaj, da pes odide ali pridejo odrasli
Kako pristopimo do psa?	psa nikoli ne gledamo v oči, vedno se približamo s strani, najprej vprašamo lastnika, potem tudi psa, v njegovi prisotnosti smo mirni

Slika 1: Vprašanja in odgovori

3.2.2. Ustvarjanje slikovnega gradiva

Zavedale smo se, da morajo biti ilustracije, kot dopolnilo vprašanjem in odgovorom, jasne, nazorne, preproste in barvite, da pritegnejo pozornost. Tako smo ustvarile slike, ki prikazujejo različne situacije, položaje in izraze psa, omogočajo razmišljanje, opazovanje, sklepanje ter uporabo naučenega. Upodobile smo teoretična izhodišča našega predloga in naslikale motive, ki omogočajo tudi povezovanje različnih pravil. Za ustvarjanje smo izbrale preprosto slikarsko tehniko – lesene barvice kot slikarski material, v katerem se tudi kot likovne ustvarjalke dobro znajdemo (Slika 2).

Slika 2: Ustvarjanje slik
Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015

Ko smo končale s slikanjem, smo nastale izdelke fotografirale in jih s pomočjo računalniškega brezplačnega programa PhotoFiltre_uredile. Pri tem smo nekatere od nastalih slik izrezale, naredile ozadje prosojno in jih združile v novo ilustracijo. Slike smo hranile v jpg datotečnem zapisu in primerne velikosti min. 2 MB, da kasnejša uporaba slike omogoča tudi format A3.

Nastale slike smo barvno natisnile v velikosti formata A5. Da jih zaščitimo, smo jih plastificirale (Slika 3).

Slika 3: Plastificiranje
Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015

V tehniški učilnici smo poiskale ostanke lesa (Slika 4a), ki smo ga najprej razžagale (Slika 4b) na primerno velikost in zbrusile robove (Slika 4c). Na tako pripravljeno osnovo smo prilepile sliko in na njo napisale vprašanje. Odgovor smo napisale na hrbtno stran lesene ploščice (Slika 5, slika 6 slika7)).

a

b

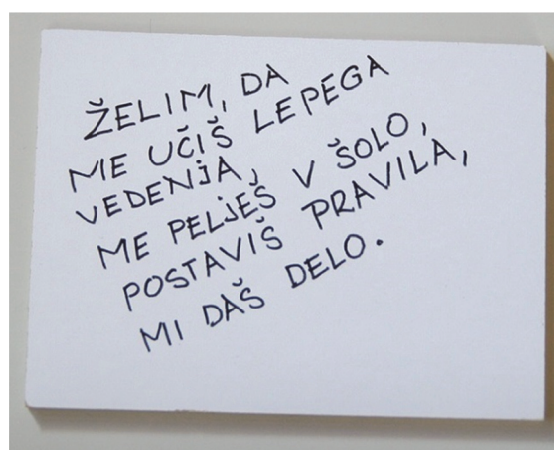

c

Slika 4: Ostanki lesa (a), žaganje (b), brušenje (c); Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015

a)

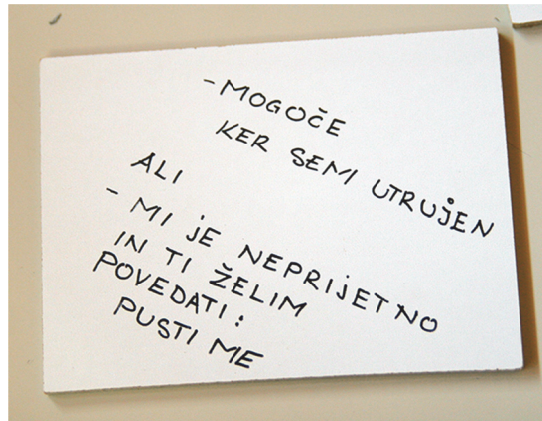

b)

Slika 5: Vprašanje in odgovor: Kaj potrebujem? Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015

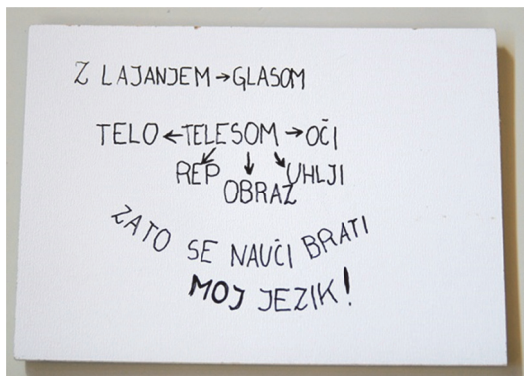

a)

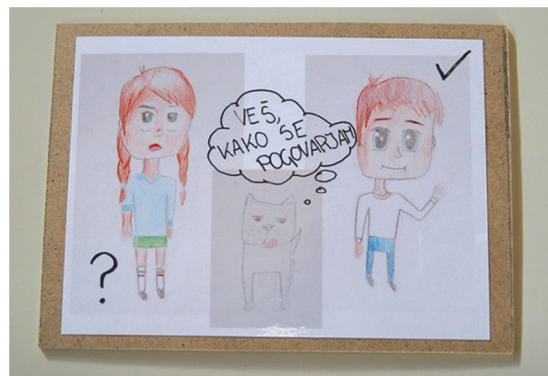

b)

Slika 6: Vprašanje in odgovor: Zakaj zeham?
Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015

a)

b)

Slika 7: Kako psi govorijo?
Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015

Že med samim postopkom izdelave smo ugotovile, da je ta tehnološko in časovno zahteven. Vprašale smo se: Kdo bi na tak način izdelal gradivo? Posameznik / učitelj si po tem načrtu izdelal en komplet gradiva, kar mu onemogoča, da to uporablja več učencev/otrok hkrati.

Zavedale smo se, da mora biti gradivo narejeno enostavneje in časovno bolj sprejemljivo. Opustile smo nadaljevanje dela v tej smeri. Ponovno smo začele iskati rešitev. Vrnile smo se v tisti del naloge, kjer smo uspešno digitalizirale posamezne slike.

Ker živimo v dobi informacijsko-računalniških tehnologij, smo v tej smeri videle rešitev.

Slike smo dodatno dodelale. In sicer tako, da smo na eno sliko napisale vprašanje. Naredile kopijo slike, ji dodale manjkajoči slikovni del odgovora in na sliko napisale ključne besede odgovora (Slika 8, slika 9). Uporabile smo velike tiskane črke, z namenom, da lahko napisano prebere tudi otrok, ki je v zgodnji fazi učenja branja, ali če še ne zna brati, lahko pri sestavljanju gradi na podobi znakov. Sliki z odgovorom dodale mrežo, ki dopušča razrez slike na manjše dele. Velikost posameznega pravokotnika mreže je (d x š) 55 mm x 30 mm. Vsako sliko smo shranile tudi brez teksta. Ena izmed slik, ki smo jih ustvarile, smo uporabile kot uvod – naslov sestavljanke: Spoznaj pasjo govorico in sestavi odgovor. Datoteke smo zapisale na elektronski medij – zgoščenko kot končni izdelek, ki je

namenjen uporabi v različnih možnostih in oblikah. Velikosti zapisanih datotek omogočajo tisk v različnih formatih. Minimalna velikost vsake datoteke je 2 MB, kar zadošča za kakovosten tisk tudi v velikosti A3 (297 x 420 mm).

Slike za testiranje smo barvno natisnile v formatu A4 (210 x 297 mm). Preden smo jih plastificirale, smo vsako sliko – vprašanje in sliko – odgovor prilepile na barvni papir. S tem smo preprečile, da bi se razrezani deli sestavljanke med seboj pomešali.

Slika 8: Slika z vprašanjem in slika z odgovorom

Slika 9: Slika z vprašanjem in slika z odgovorom

Slike z odgovorom smo razrezale po črtah mreže. Rezanje je možno na večje ali manjše dele. Najmanjša velikost, ki smo jo zasnovali, je 55 mm x 30 mm. Med testiranjem izdelka smo ugotovile, da je sama plastificirana podlaga zelo drseča in se med sestavljanjem neprestano premika, če ni na podlagi, ki to preprečuje. Zato smo na razrezane dele sestavljanke pritrdile magnetni selotejp (slika 10). Ta rešitev nam je omogočala tudi sestavljanje na šolski tabli ali na kateri koli magnetni površini. Kot drugo možnost smo uporabile ježke (tekstilni material) in jih prilepile na razrezane dele sestavljanke (Slika 11). Te smo potem sestavljale na tekstilni podlogi iz filca (tekstilna vlaknovina). V obeh primerih preizkusa se drsenje sestavljanke ni več pojavljalo.

Slika 11
 Deli sestavljanke z magnetnim selotejmom
 Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2016

Slika 12
 Deli sestavljanke z ježki
 Vir: Cvetko S., osebni arhiv, 2015

3.2.3. Sestavljanke Spoznaj pasjo govorico in sestavi odgovor

Končni izdelek smo predstavile učiteljicama 2. razreda in njihova ocena oz. mnenje po predstavitvi je bila za nas zelo spodbudna. Ocenili sta, da je zadeva uporabna v praksi, ponuja veliko možnosti uporabe pri pouku, je dobro dopolnilo k dejavnostim po obisku terapevtskih parov v razredu in združuje elemente didaktičnega gradiva, ki učitelju omogoča ustvarjalnost pri uporabi (Priloga 1).

Testno izvedbo sestavljanek smo ponudile kot igro skupini drugošolcev. Razdelile smo jim slike z vprašanji in jih prosile, da nanje odgovorijo, nato pa sestavijo sestavljanke in preverijo, če so odgovorili pravilno. Vseh 8 učencev je na vprašanje odgovorilo pravilno, razlike so bile samo v uporabljenem besedišču, kar pa pripisujemo različnim sposobnostim govornega izražanja. Za sestavljanje so pokazali interes. Med sestavljanjem smo slišale nekoga, ki je rekel: »To pa so nam povedali lani, ko so bili pri nas s kužki ...«

4. REZULTAT

V Inovativnem predlogu smo želele izdelati preprosto didaktično gradivo, ki bi ga lahko uporabljali pri delu z otroci na področju izobraževanja in vzgoje. Izdelava sestavljanek zapisanih na zgoščenci je preprosta, saj zanjo potrebujemo pripomočke, ki so lahko dostopni. Za izdelavo potrebujemo računalnik s primerno programsko opremo, čitalec zgoščenk, tiskalnik, ki omogoča dokaj kvalitetno barvno tiskanje, papir in plastifikator s folijami. Vse te pripomočke in materiale smo v procesu nastajanja in izdelave dobile v naši šoli. Samolepilni magnetni trak in ježke smo nabavile v prosti prodaji. Sestava oz. oblika pripomočka je zasnovana tako, da omogoča vzgojitelju/učitelju in učencu izziv na različnih področjih in povezovanje predmetnih vsebin.

Izvedba predloga je pokazala, da gre za preprosto rešitev, ki omogoča in spodbuja kreativnost uporabe.

Pri nastajanju slikovnega gradiva smo v delo vključile lastno kreativnost, sposobnosti in znanje na področju likovnega ustvarjanja. Za fotografiranje in računalniško obdelavo slik smo uporabile šolsko opremo. V šoli smo dobile tudi papir, možnost tiskanja in plastificiranja. Vsa ta orodja in pripomočke učitelji ali učenci uporabljajo pri pouku ali pri likovnem ustvarjanju. Pri tem delu nismo imele težav.

V prvem načinu izvedbe smo želele izdelati sestavljanke na leseni podlagi in doseči trpežnost izdelanega. Čeprav smo uporabile ostanke materiala in tako izbrale cenovno ugodnejšo možnost, je bilo delo zamudno in zahtevno. Potrebno je bilo poiskati primerne lesene ostanke pri predmetu tehnika in tehnologija, jih razrezati, zbrusiti. Ker pa smo želele, da je gradivo hitro dostopno in izdelano, smo tak način opustile, čeprav končni izdelek – zapis na zgoščenci še vedno omogoča takšno izvedbo in predstavlja ustvarjalni izziv.

Drugi način izvedbe je hitrejši in preprostejši. Omogoča tudi večstransko uporabo in kreativno uporabo. Prednost takšne izdelave smo videli predvsem v dostopni računalniški opremi na osnovnih šolah in cenovno dostopnih materialih. Ta način omogoča reproduciranje več sestavljanek v kratkem času, kar je zagotovo dobro. Težava se nam je pojavila, ko smo v fazi testiranja sestavljale dele in so se zaradi drseče plastične podlage deli neprestano premikali. Da smo to pomanjkljivost odpravile, smo uporabile magnetni selotejp in ježka. V obeh primerih se je izkazalo, da smo težavo odpravile in dosegle lažje sestavljanje. Ker so sestavljanke namenjene predvsem otrokom v prvih razredih OŠ, je to zelo pomembno, saj so motorične spretnosti otrok v tem obdobju zelo raznolike in otroci jih še razvijajo. Menimo, da obstaja še kakšna druga možnost, kako preprečiti drsenje. Morda jo bo našel izvajalec, ki bi to didaktično gradivo uporabil.

Slikovno gradivo omogoča uporabo tudi pri delu z otroci, ki še ne znajo brati. Otroke lahko spodbudimo k opazovanju in opisovanju prikazanega ter jih vodimo in usmerjamo k sklepanju in razmišljanju.

Prepričane smo, da je didaktično gradivo uporabno tudi na medpredmetnem povezovanju dela in vzgoje otrok. Nam se je ob zaključku porodila ideja, da bi iz ustvarjenih slik sestavile strip ali zgodbo.

Prednost naše idejne zasnove in končnega dela vidimo v tem, da gre predvsem za lahko, preprosto izvedljivo in cenovno ugodno gradivo. Njegovo uporabnost vidimo v razredu, kot dopolnilno dejavnost v času obiska terapevtskih parov v razredu ali kot dopolnilo prosto dostopni knjižici na svetovnem spletu ali dopolnitev predstavitvenega CD, ki je nastal v okviru projekta Modri pes ali pa kot preprost igra ob kateri se otrok zabava.

Inovacijski predlog je pokazal, da lahko kljub temu, da se ubadamo z omejenimi finančnimi sredstvi, naredimo izdelek, ki se lahko uporablja kot učni pripomoček oz. didaktično gradivo pri delu z otroki.

4.1. Tehnološka dokumentacija

Zap. št.	Dobavitelj	MATERIAL	Kom.	ZNESEK (€)
1	OŠ Dornava*	Fotokopirni papir A4 80g Office line Super paper	50	0,60
2	OŠ Dornava*	lepilo Mekol	130 g/1	3,59
3	OŠ Dornava*	folija za plastificiranje	50	7,1
4	Tedi	samolepilni magnetni selotejp	50m/1	2,30
5	Tedi	Tesa samolepilni trak ježki	1m/1	4,50
6	OŠ Dornava*	barvni print A4	50	30
	OŠ Dornava*	Maxell CD-R medij 700 MB XL 52x, 100 na osi	0,174	0,174
skupaj				48,26

Tabela 1: Tehnološka dokumentacija

*Cene materiala, ki smo ga dobile v šoli, so okvirne.

4.2. Oprema za izdelavo

Fotografiranje – fotografski aparat Canon EOS20D

Računalnik, printer – šolska oprema

Plastifikator – šolska oprema

Računalniški program za obdelavo slik – PhotoFiltre, brezplačen program za urejanje slik

5. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Izdelek, ki je nastal v tem inovativnem predlogu, je zbirka slikovnega gradiva na CD zgoščenki, ki omogoča kreativno uporabo, izdelano v kratkem času in cenovno ugodno, narejeno s pripomočki in materiali, ki so prosto dostopni.

Prepričane smo, da je učenje s pomočjo igre zanimivejše in spodbuja razvijanje določenih spretnosti in zanj. Uporaba nastalega gradiva omogoča kreativnost idej v načinu uporabe in vključevanja v delo z otroki. Izdelek vidimo kot dopolnilo k dejavnostim, ki potekajo na področju vzgoje in ozaveščanja otrok, kako naj ravnajo s psi, kaj potrebujejo psi, kako se naj odzovejo v določenih situacijah s psi. Poučevanje otrok na tem področju se nam zdi izredno pomembno, še posebej, ker so otroci najbolj ranljiva skupina, ko lahko v sobivanju otroka in psa pride do situacij, ki so za otroka lahko nevarne, ker preprosto ne pozna pasje govorice, ne ve, kako ravnati s psom ali pa se v določeni situaciji, ki je za otroka nevarna, odzove napačno.

Didaktično gradivo bi lahko uporabili vzgojitelji, učitelji, terapevtski pari, ki s svojimi kužki obiskujejo šole ali vrtce. Želele smo izdelati izdelek, ki bi bil tehnično in finančno sprejemljiv za uporabnika, a poleg tega še vedno dopuščal kreativnost.

6. VIRI

Cvetko, S. Hoja v krivulji. Raziskovalna naloga. Dornava 2015. Dostop: <http://www.os-dornava.si/index.php/sl/dejavnosti/raz-naloge> (zadnji dostop 12.1.2016)

FEDIAF. Psi in majhni otroci. Osnovni napotki za varno ravnanje s psi. Dostop: <http://www.fediaf.org/fediaf-materials-for-education/kindergarten-programme-dogs/download/> (zadnji dostop 15. 2. 2016)

Zahariaš, K. Modro ravnanje – varno sožitje. Pojasnilo izvajalcem učne ure. <http://www.bic-lj.si/gvs/images/stories/Modri%20pes/pojasnila%20k%20prikazu.pdf> (zadnji dostop 22. 2. 2016)

Zdovc B., Zahariaš K. Projekt preprečevanja pasjih ugrizov. Modro ravnanje – varno sožitje. Zgoščanka, CD-ROM, 18. 9. 2007

Zdovc B., Zahariaš K. Modri pes – projekt preprečevanja ugrizov psov pri otrocih. Poročilo. Elektronska pošta, sporočilo za Prelog Z., 19. 2. 2015 ob 20.47. Sporočilo poslal Zdovc B. (19. 2. 2015)

Zelenik, Z.. Učiteljica na OŠ Dornava, (ustno sporočilo), 7.1.2016

7. PRILOGA

Sestavljanke

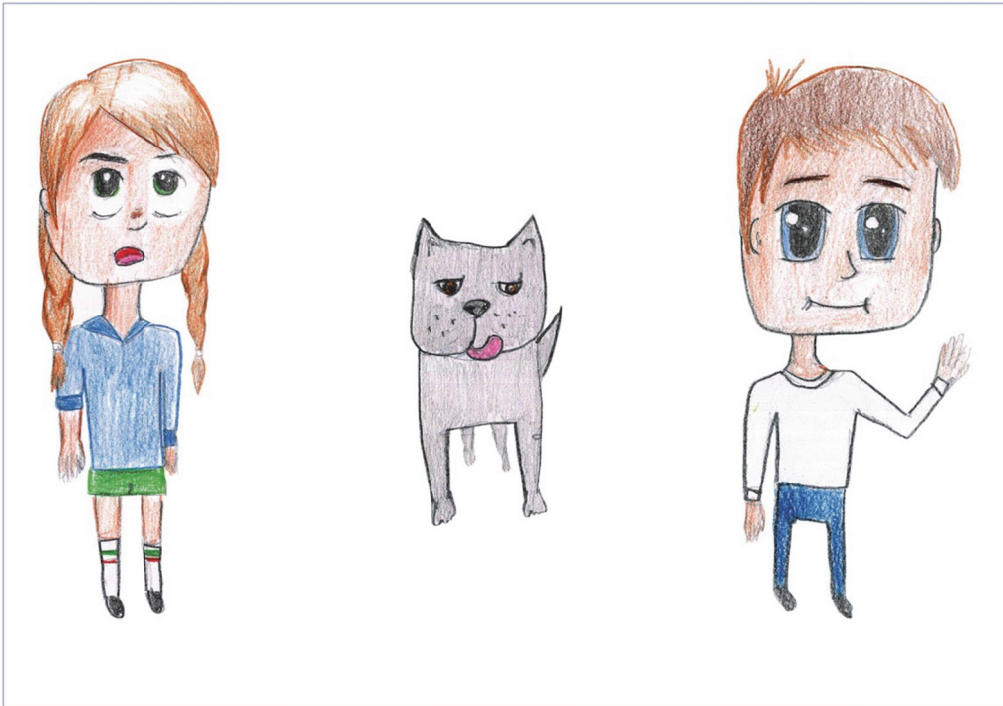

KAJ POTREBUJEJO PSI?

ODGOVORNEGA SKRBNIKA		
HRANO		
LJUBEZEN		UČENJE
SKRB ZA ZDRAVJE		GIBANJE
POTOMCE		DELO
		IGRO
		SREČEN DOM

	OBJEMANJA		NISO IGRAČE
	BOŽANJA PO GLAVI		VLEČENJA ZA UŠESA
			NENADNIH GLASNIH ZVOKOV

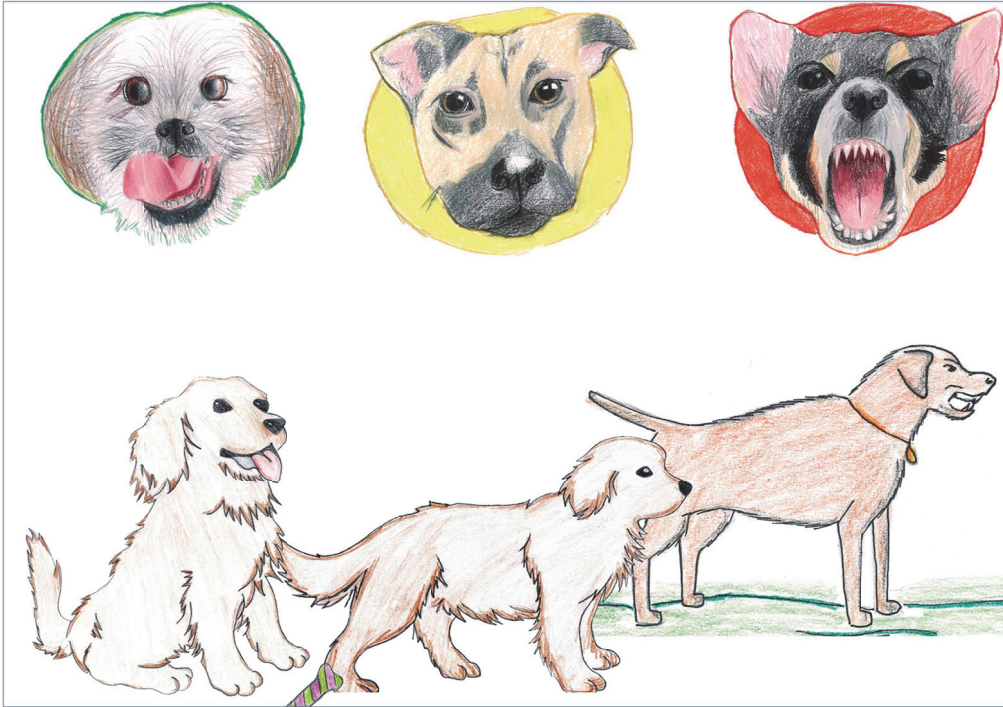

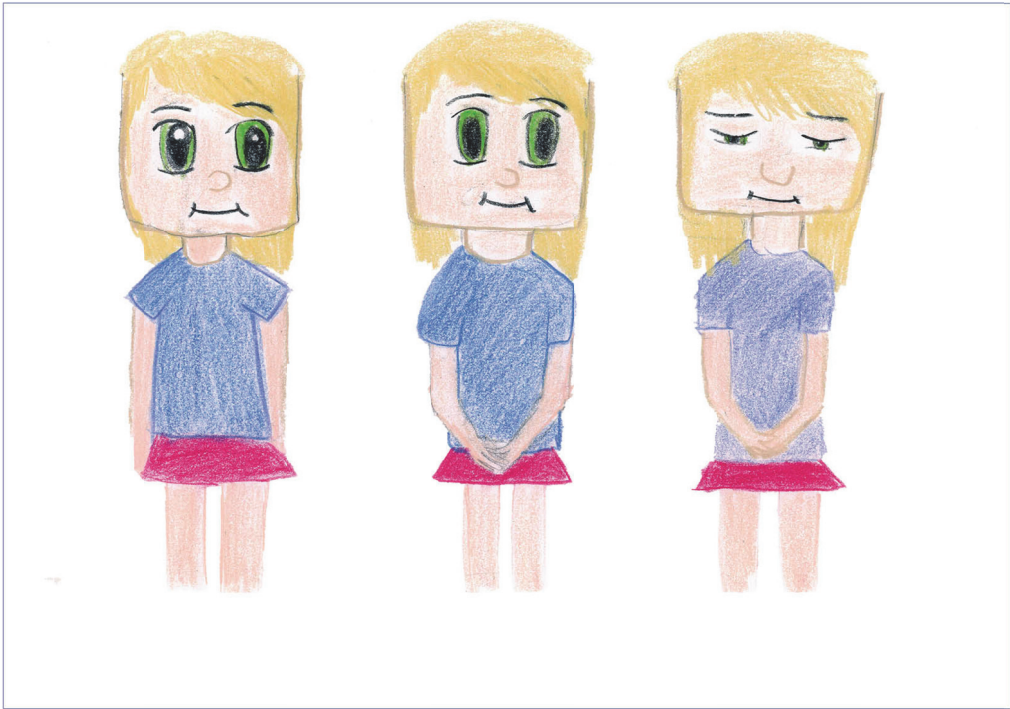
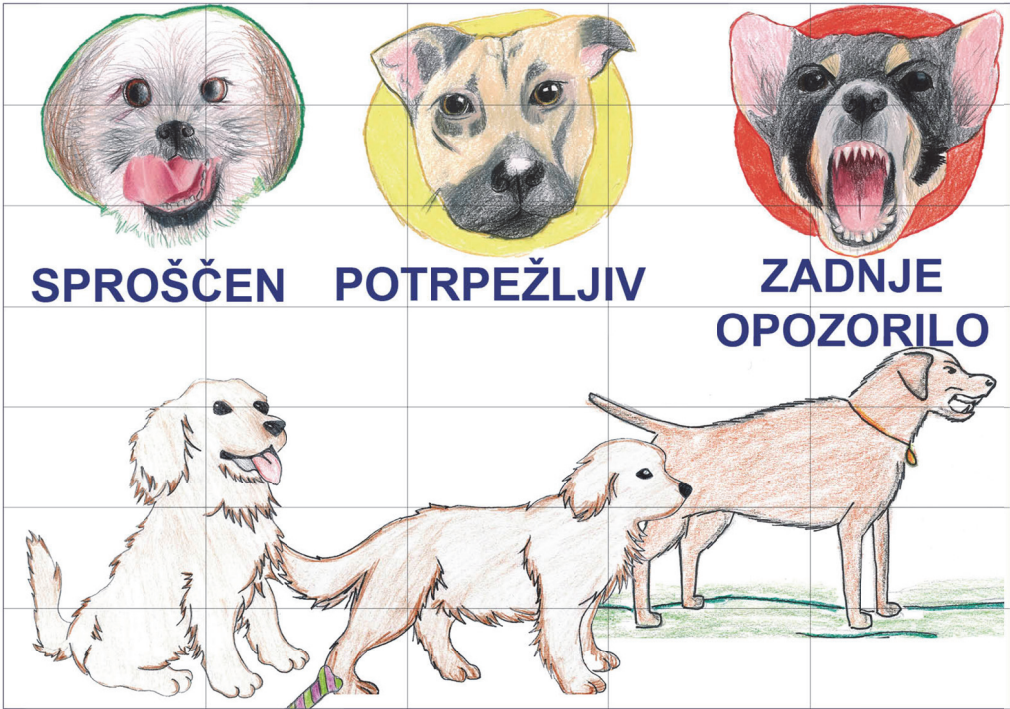

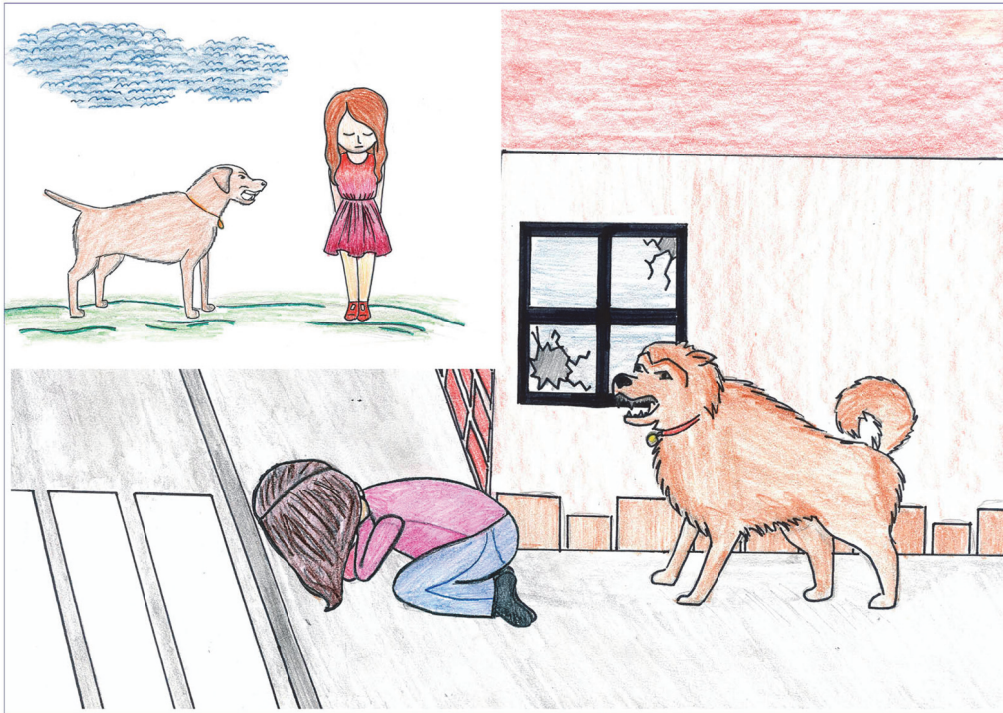

PES TI GROZI ALI SE TI TO SAMO DOZDEVA		
SE TI PRIBLIŽA PES, TUDI ČE JE VIDETI PRIJAZEN		
SKAČE PO TEBI, JE PREVEČ VESEL ALI RAZBURJEN		
STOP!	SKLENI	GLEJ V TLA
NIKOLI NE	ROKE	POČAKAJ, DA PES
TEČI VSTRAN	PRED	ODIDE ALI PRIDE
OSTANI MIREN	SEBOJ	ODRASLA OSEBA

PSA NE GLEDAMO V OČI		NE SKLANJAMO SE NAD PSA
PSU SE VEDNO PRIBLIŽAMO S STRANI		
ROKE IMAMO OB SEBI		PSA BREZ SKRBNIKA PUSTIMU NA MIRU
GOVORIMO TIHO IN UMIRJENO ČE ŽELIMO POBOŽATI PSA, VPRAŠAMO NAJPREJ SKRBNIKA POTEM TUDI PSA		